№ 139. Sestdeen, 1. dezembri 1912. g. 1912.

Makfà,
Jelgawâ ekfped. sanemot
par 1 gadu 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 20 „
par 1/4 gadu — „ 60 „

ar peesuhtischanu mahjâs
par 1 gadu 2 rub. 50 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 35 „
par 1/4 gadu — „ 70 „

Par adreses pahrmainu jamaksà 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeschu Awises

Isnahk 3 reises nedelâ: otrdeenâ, zeturtdeenâ un sestdeenâ.

Redakzija un ekspedizija: Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 35.

91. gada gahjums.

Makfà,
par pastu peesuhtot:
par 1 gadu . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu 1 „ 60 „
par 1/4 gadu — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Uf ahrsemem
par 1 gadu 5 rub. — kap.
par 1/2 gadu 2 „ 80 „
par 1/4 gadu 1 „ 50 „
par 1 mehn. — „ 60 „

Numurs maksà 3 kap.

Paste kaste № 17.

Sludinajumi makfà:
par sihku rakstu rindinu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

Mâcibas wêstules

grâmatwesanâ stenografijâ, kantordarbôs, korespondencê, prakt. rêkinasanâ un atmiņâ. Prospektu peesûta pret 7 kap. pastmarku. Контора изданій Р. А. Кноке, С.-Петербургъ, Измайловскій полкъ, 9 рота 15.

Balkanu karsch.

Projekti Saloniku jautajumâ.

Saloniku jautajums, kà finams, draud iszelt sadursmi starp Bulgariju un Greekiju. Lai to nowehrstu, sastahdits projekts, issludinat Salonikus par Balkanu walstu sabeedribas galwas pilsehtu un tà pataisit winus par wisu Balkanu walstu kopeju ihpaschumu ar sewischku pahrwaldi.

No austreeschu un wahzu diplomatu puses turpretim teekot preekschâ likts, pataisit Salonikus par neatkarigu brihwpilsehtu, kura nestahwetu sem Balkanu walstim. Ja tas notiktu, tad minetàm leelwalstim buhtu eespehja eejauktees Saloniku pahrwaldischanâ un wisos jautajumos, kuri ar scho pilsehtu stahw sakarâ.

Turzijas prasibas pee meera sarunam.

Londonas awises sino, ka meera sarunam Turzija usstahdischot sekoschas prasibas: 1) Wiss Adrianopoles wilojets ar Adrianopoli paleek Turzijai; 2) Turzijai paleek ari Galipoles pussala ar Dardanekeem; 2) Skutaru zeetokšnis ar apkahrtni paleek Turzijai; 4) Greekija dabù balu no Epira; 5) Serbija dabù wisu Sandschaku un balu Wez-Serbijas; 6) Bulgarija Trakijâ dabù apgabalu no Midijas ostas Melnâ juhrâ lihds Dedeagatschai pee Egejas juhras jeb wisu apgabalu gar Marizas labo krastu; 7) Albanija un Makedonija dabu autonomiju.

Meera sarunu leetâ.

Balkanu walstis nolehmuschas west meera sarunas solidarifki, t. i. slehgt meeru tik tad, kad wisu tschetru Balkanu walstu prasibas no Turzijas tiks apmeerinatas. Tà tad Balkanu walstu skaldischana zaur weenas waj otras walsts prasibu ispildischanu nebuhs eespehjama. Tapat schis walstis grib isturetees ari pret Austro-Ungariju un Italiju. Sinas par draudoschu sadursmi starp bulgareem un greekeem esot ispaustas zaur Balkanu walstu pretineekeem. Gan jau bulgari un greeki paschi sawâ starpâ islihgschot.

Zik Baltijas laukšaimneeki saudè zaur angelnas sugu?

„Semkopî" kahds lopkopis is Eekschkreewijas par scho jautajumu issakas sekoschi:

Kà galweno angelnas sugas peenlopu preekschrozibu pret weetejeem lopeem pastahwigi usstahda winu augsto peena un sweesta raschibu, kahdu nekad nesasneegschot weetejee lopi. Saprotams, ka scho galweno angelnas sugas aisstahwju argumentu newareja apgahst, kamehr nebij sawahkti leelakâ daudzumâ weenkopus skaitli par angelnas un weetejo lopu raschibu. Atsewischki pasinojumi weenâ otrâ laikrakstâ par weenas, waj otras lopu rascham wehl neko neisteiz.

Rigas Laukš. Zentralbeedriba schogad isdewa angelnas un weetejo lopu ziltsgrahmatu, kurâ usnemtas sinas par ziltsgrahmatâ eerakstito lopu peena un sweesta rascham. Pawisam usnemtas 92 tihrasinu angelnas gowis (T. A.), 503 pusasinu angelnas (P. A.) un 200 weetejas gowis (V L + B S). Pee weetejeem lopeem peeskaitu ari ar marku B S apsihmetàs „sweesta" gowis, jo tàs tatschu ari ir weetejàs. Pehz ziltsgrahmatâ sakopoteem skaitleem war daudz maz spreest par katras sugas raschibu un eenesibu winas lopibâ. Saprotams, ka wehlakas sinas, warbuht par leelaku daudzumu lopu, schos skaitlus paplaschinàs.

Skatot zauri Rigas Zentralbeedribas isdoto ziltsgrahmatu un usmellejot gowis ar augstakàm rascham, atrodam, ka tihrasinu angelnas sugas gowis nestahw pirmâ weetâ. Starp gowim, kas isdewuschas peena pahri par 10,000 mahrzinam, kahdu ir pawisam 13, atrodam 8 P. A. un 5 weetejas gowis, kamehr tihrasinu angelnas gowis lihds schim skaitlim naw tikuschas. Starp 16 gowim, kas isdewuschas wairak par 400 mahrz. sweesta, ir 10 P. A. un 6 weetejas gowis; ari sche T. A. naw atrodamas. Tà tad 1,5% pusasinu angelnas un 2,5% weetejo gowu dod peena pahri 10,000 m., bet pahri 400 mahrz. sweesta dod 2,0% pusasinu angelnas un 3,0% weetejo gowu. Tà tad weetejàs stahw pirmâ weetâ. Schee skaitli tomehr naw nemami par mehrauklu, salihdsinot weenas sugas lopus ar otreem, jo wineem war buht ari gadijuma nosihme. Lai issinatu katras sugas ihsto wehrtibu, jaaprehkina zaurmehra rascha no wisàm ziltsgrahmatâ usnemtàm gowim. Zaurmehra rascha redsama no sekoschas tabulas.

Marka (suga).	Zik gowu ziltsgrahmatâ.	No zik gowim zaurmehra skaitli.	Zaurmehrâ uf weenu gowi.		
			Peena mahrz.	Tauku proz.	Sweesta mahrz.
V L	200	185	6660,0	3,71	279,00
P A	500	465	6489,0	3,72	272,67
T A	92	76	6583,0	3,64	270,81
	100%	91,%			

No wisàm ziltsgrahmatâ usnemtàm gowim zaurmehra raschu nebij eespehjams aprehkinat, jo daschas usnemtas pehz mahtes raschibas, kamehr daschu gowu usdotee raschibas skaitli sawâ starpâ nesaskan, kapehz newar sinat, kuru skaitli lai usnem par pareiso.

Redsams, ka wiswairak peena un sweesta isdod tik daudzkahrt nopeltee weetejee lopi. Pretim weetejai gowij uf katru tihrasinu angelnas sugas gowi R. Z. isd. ziltsgrahmatas dalibneeki saudè 8,19 mahrz. sweesta, jeb, rehkinot sweestu par 40 kap. mahrz., — 3 rbl. 28 kap., uf wisàm 92 T A gowim 331 r. 76 kap. Uf katru pusasinu angelnas gowi saudejumi ir 6,23 mahrz. sweesta jeb 2 rbl. 49 k., bet uf wisàm 503 P A gowim — 1252 rbl. 47 kap. Tà tad tee Baltijas lopkopji, kuru gowis usnemtas min. ziltsgrahmatâ, par gadu aismaksajuschi angelnas sugai 1584 rbl. 23 kap. nodokli, jeb sewischku atlihdsibu par bruhno krahsu un labskanigo wahrdu. Ja nu sche wehl peeskaita leelos isdewumus par angelnas waislas bulleem, tad jaschaubas, ka ar pahrdoschanu uf Eekschkreewiju, kas pehdejâ laikâ maz weizas, schos saudejumus atpakal dabuhs.

No scheem zaurmehra skaitleem ari redsams, ka lihds ar weetejo lopu eespaida issuschanu pee angelneetem masinas pehdejo raschiba, jo tihrasinigas rascho masak par pusasinigàm. Janem wehrâ, ka weetejo lopu raschiba sche naw jaatsihst par pareiso zaurmehru, jo ihstee weetejo lopu audsetaji stahw ap Latw. Laukšaimneeku ekonomisko Sabeedribu. Weetejas gowis Zentralbeedribas lopu pahrraugu sabeedribu beedru saimneezibâs atsihtas kà nepeezeeschams pagaidu launums, no kura zenschas atkratitees, un tapehz wisa wehriba teek peegreesta angelnas sugai. Lihds schim wehl weetejas angelneetes, ne atsewischki eksemplari, ne wisâ kopibâ, naw pahrspehjuschas weetejas gowis, jo peem. raschas ar 15,093 mahrz. peena un 616 mahrz. sweesta, kà to sino no Jaun-Auzes par weetejas sugas gowim, preeksch angelnas sugas loptureem ir neaissneegts ideals. Ari (paschâ angelnas-sünu lopu ferdê) eepirkto waislas bullu preekschteeschu raschiba schos skaitlus neaissneedz. Un ja an-

Paspahrne.

Pats nahkotnei durwis weru!...

Osollapu Jahna.

Pagahtnes klehpî jau suduscho
Laimi es atpakal sauktu,
Un itkà ar pehrli atrasto
Smaididams nahkotnê trauktu...
Tik tagadne druhmi zelâ stahj
Un ussauz man: dseri jel dser
Scho manu bikeri, ko sneedsu, —
Atpakal greestees tew leedsu!
Un tagadnes sahpju bikeri
Lihds pilenam sausu dseru,
Sirdssahpês aprakdams pagahtni,
Pats nahkotnei durwis weru!...

Grahmatu plaukts.

Masi stahstini, pasazinas un dsejas ar bildem preeksch labeem behrneem. J. Klawina apgahdibâ, Rigâ, Terbatas eelâ Nr. 57/61. 64 lapas puses beesa, maksà 25 kap.

Muhsu behrnu literatura wehl ir wisai maz iskopta un nabadsiga, un sewischki maz winâ ir kreetnu isdewumu, kurus teescham waretu behrneem dot rokâ ar pahrleezibu, ka tee nesis labus auglus. Teesa, pehdejâ laikâ ir gan isnahkusi wesela wirkne behrnu literaturas, bet — to labak nedot behrneem — tur ir wairak nesahku, nekà pateesu selta graudu, kurus waretu droschi seht un gaidit no teem labu raschu. Tapehz ari katrs pateesi kreetns isdewums muhsu behrnu literaturâ ir apsweizams ar ihstu preeku, kà mihla balwa muhsu masajeem. Un tahda pateescham ir schi J. Klawina isdotà augschâ minetà grahmatina. Winas sastahditajs ir turejees pee wezummezeem un tomehr muhschigi jauneem un nenoleedsami pareiseem prinzipeem audsinaschanâ: eeaudsinat behrnos mihlestibas un pateesibas juhtas — mihlestibu pret Deewu un lihds zilwekeem, mihlestibu pret wezakeem, pret wisu dsihwo dabu un sawu dsimteni, rahdit behrna juhtigai sirsninai dsimtenes leju skaistumus un mahzit winu tos mihlet; buht pateesigam weenm hr un wisur, zentigam, godigam un kreetnam un turet azu preekschâ padomu, ka labam darbam laba alga, bet launam sods, jeb ko sehsi, to plausi. Sahkas grahmatina ar usmudinajumu mahzitees lasit un beidsas ar walsts himnu. Redsam winâ, zik saulite ir silta, zik mahmina laba, u. t. t. Wisi stahstini masi, weenkahrschi un weegli saprotami un katrâ no wineem ir eekschâ pa selta graudam nopeetnas pamahzibas weidâ, kas neteek wis pee tam itin kà usspeesta masajam lasitajam, bet winsch pats to nepahrprotami isweb no aprakstitàs darbibas. Pa starpam stahstineem un pasazinam eeweetoti dsejolischi un tautas dseesmas — kas ari ar proschanu isweehletas („Newis slinkojot un puhstot", „Nu arbeewu, mihlà sehta,..." „Deews, swehti Latwiju," „Zik mihla esi tehwija," „Es dseedaschu par tewi, tehwu seme," un wesela rinda tautas dseesmu par behrnu dsihwi.) Weenigi tikai daschos gabalinos, kas tulkoti no kreewu walodas atrodam pa grumbulim walodas sinâ, bet — to atsmer gabalinu kodoligais saturs. Un schahdu grumbuku naw daudz. Bez tam pee nahkoschâ isdewuma tos warès islabot, jo grahmatina, zerams, tahdu katrâ sinâ peedsihwos — wina to teescham pelna. Sawa nopeetnà un wehrtigà satura dehl ta nedrihkstu truhkt neweenâ skolas bibliotekâ un muhsu maso lasitaju starpâ. Isdewejs winu laisdams klajâ ir gahdajis par wehrtigu un mihlu balwu muhsu masajeem uf Seemas swehtkeem. Tagad nu tikai wezakeem un lihds ar to ari leelajeem brahleem un mahsam un wiseem masajo draugeem ir sawa reise gahdat, lai ta nahk wineem rokâs. Zeresim, ka tee to ari daris.

Selteneetis.

Sihkumi.

Tautas weesniza Budapeschtâ nodibinaja pilsehtas walde, kad 1910. gadâ pehz lauschu skaitischanas israhdijàs, ka schai pilsehtâ 125,000 personas dsihwo gultas weetâ, no kuràm, masakais, 90,000 nakti pahrgul, kur pagadas. Schi tautas weesniza (neprezeteem wihreeschem) eerihkota pehz angku tamlihdsigu eestahschu parauga. Pee kopejàm telpam peeder: ehdamâ, smehkejamâ, lasamâ, rakstamâ un weesu istabas; gulamo weetu pawisam 396. Pehdejàs daschadi eerihkotas, tà ka ari tahdi „wezpaischi" te war atrast weetu, kam augstakas prasibas, un kas wairak war maksat. Schahdu ehrtak un labak eerihkotu gulamo telpu 42. Ehdamâ sahlê peeteek weetas 500 lihds 600 personam, labi wentiletâ smehketaju konwersazijas sahlê — 90 lihds 110 personam, nesmehketaju salonâ — 70—100 personam. Lasamâ istabâ apmekletaju leetoschanâ deenas un nedelas laikraksti, kà ari biblioteka ar 1500 sehjumeem Lasamâ istabâ atrodas ari projekztju aparats popularàm lekzijam. Beidsot wehl rakstamâ istaba ar 24—30 rakstamleetu peederumeem. Telpas apgaismotas no augschas un apgahdatas ar automatisku wentilaziju. Katrâ stahwâ 12 gulamàs sahles, ar atsewischki atdalitàm gulas weetam. Pehdejo garums zaurmehrâ 2,53 metru, platums — 1,75—1,80 metru.

gelnas ſuga raſchibas ſinâ progreſè, tad ari weetejà neſtahw uſ weetas.

Tà tad angelnas ſuga naw preekſch weetejo lopu raſchibas pazelſchanas, bet gan paſeminaſchanas. Skaitku waloda ir labi ſaprotama, un pusotra tuhkſtoſcha r. ir tomehr nauda.

No ahrſemem.

Maſkreewu uniwerſitate Auſtrijâ.

Waldiba ſaſtahdijuſi projektu, pehz kura ruſinu jeb maſkreewu uniwerſitate atklahjama 1918. gadâ. Winas weetu noteikt grib atkaut parlamentam. Zaur ſcho projektu auſtreeſchu waldiba gribot ſew peewilkt maſo ſlawu tautu un ſewiſchki maſkreewu ſimpatijas. Kreewijas waldoſchàs aprindas uſ ſcho projektu ſkatas nelabwehligi, waj pat to eerauga par eenaida ſihmi pret Kreewiju, jo Kreewijâ ir ap 30 miljonu maſkreewu, kuri waretu ſahkt ſkatitees uſ Auſtriju, ja Kreewijâ aridſan nepabalſta maſkreewu walodu.

Turzijas armeneeſchu luhgums.

Turzijas armeneeſchi, kà „Now. Wr." ſino, nolehmuſchi greeſtees pee Kreewijas Keiſara ar luhgumu, lai kreewu waldiba winus atſwabinatu no turku juhga. Turzijas armeneeſchu wajaſchana zaur kurdeem un ziteem, pehdejà laikà palikuſi tik nepaneſama un turku waldiba tik neſpehzìga, padarit nekahrtibam galu, ka Kreewijas eejaukſchanàs preekſch Turzijas armeneeſcheem ir weenigais glahbinſch. Preekſch tam Kreewijai buhtu jaſuhta uſ Turku-Armeniju kara ſpehks, kurſch tur uſturetu kahrtibu un apſargatu armeneeſchus pret warmahzibam tik ilgi, kamehr warbuht zaur leelwalſtu konferenzi buhtu par Armeniju kas galigi nolemts.

No eekſchſemem.

Sihkkredita eeſtahdes Igaunijâ.

Reweles Igaunu laikraksts „Päewaleht" nes pahrſkatu par Igaunijas ſihkkredita eeſtahdem. Krahj-aiſdewu ſabeedribas Igaunijâ ſahkuſchi dibinat tikai neſen atpakal; pirmà krahj-aiſdewu ſabeedriba dibinata 1904. g. Sumunê, otrà — 4 gadus wehlak Tirſê. Schimbrihſcham Igaunijâ darbojas pawiſam 33 krahj-aiſdewu ſabeedribas — 28 uſ laukeem, 5 pilſehtàs. Sekoſchà tabula rahda ſcho eeſtahſchu attihſtibu:

		ſkaits	beedru ſkaits	kopeja bilanze rbl.
1. janw.	1909. g.	2	372	153,932
„	1910. g.	11	1556	398,078
„	1911. g.	24	4170	1,199,635
„	1912. g.	33	7265	2,260,069
1. julijà	1912. g.	33	9019	3,240,724

Laikraksts pilnigi apmeerinats ar ſihkkredita eeſtahſchu attihſtibu, lai gan ſchajà ſinâ Igaunijas ſemneekeem ſtipri aiſſteiguſchees preekſchà ſeemeku Widſemes igauni un wehl wairak deenwidu Widſemes latweeſchi, jo Widſemê krahj aiſdewu ſabeedribas eſahkuſchas darbotees baudſ agrak. Lauku krediteeſtahdes apgroſa wehl ſchimbrihſcham deeſgan maſus kapitalus, jo 28 krah-aiſdewu ſabeedribam uſ laukeem ir tikpat leela bilanze, kà 5 krahj aiſdewu kaſem pilſehtà. Sihkkredita inſpekzija pee rewiſijam atraduſi wairùk tikai preekſchſihmigu kahrtibu, tapehz ari publikas uſtiziba kaſem nodroſchinata.

Peterburga. Aſowas-Donas bankâ Peterburgâ uſeeti leeli noblehdijumi: ar wiltotu dokumentu palihdſibu tur iſkrahpti pahri par 225,000 rubleem. Galwenais wainigais, kahds no maſakajeem bankas eerehdneem Saſimowitſchs aiſbehdſis. Iſmekleſchanu wehl turpina. Domà, ka iſkrahptà ſuma buhs wehl daudſ leelaka.

Maſkawa. Par Maſkawas metropolitu lihdſſchinejà metropolita Wladimira weetà, kurſch ſchohrùd pat amatà pahrweſts uſ Peterburgu, Wiſaugſtaki eezelts lihoſſchinejais Tomſkas arkibiſkaps Makarijs.

Polija. Kà laikraksti ſino, tad daſchas Peterburgas un Maſkawas bankas gribot dibinat Polijas pilſehtàs nodalas, lai tà ſchihdeem apgahdatu kreditu, ko teem leedſot poku naudas eeſtahdes un palihdſetu zihnà pret poleem, ko pehdejee ar wineem uſſahkuſchi.

Wilna. 24. nowembrî ſchee eeſahka iſteeſat prahwu preeſchneeri Moſcheiko, kurſch ſch. g. 12. februarî noſchahwis ſtudentu Lipſchizu. Schis pehdejais, apmekledams Moſcheiko dſihwokli, kur tas wina behrneem dewis ſtundas, uſſahzis mihleſtibas ſakarus ar Moſcheiko ſeewu. Pee krahptajam wihram raduſchàs aiſdomas un kad tas 12. februarî ſawu neuſtizìgo ſeewu eeraudſijis kopà ar mihlako uſ eelas pee kahda reſtorana, tad pehdejo tas uſ weetas noſchahwis.

Preili (Latgalê). Latweeſchu Lauksſ. Ekon. Sabeedriba kopà ar Latgales Semkopibas Beedriba ſarihko Preilos no 15.—24. dezembrim ſch. g. lopkopibas un peenſaimneezibas kurſus Latw. Lauksſ. Ekon. Sab. instruktors A. Skrodera wadibà. Peeteekſchanos uſ kurſeem peenem weetejais bankizkungs un Latweeſchu Lauksſ. Ekon. Sabeedribas Preiku Nodaka. Eeeja wiſeem brihwa.

Somija. Par weſſeku wiltoſchanu apzeetinats Tamerforſas pilſehtas Apweenotàs bankas direktors O. Idmanis, kurſch iſſchkehrdejis pahri par 5,000,000 marku pee tam ſkaidrà naudà ween no kaſes iſnehmis pahri par 1,100,000 marku. Pahrejo ſumu winſch eegulwis wiltotàs weſſekus un dokumentus. Zaur nodarito blehdibu galwenà kahrtà zeetiſchot wekſneeki un fabrikanti — Sakarà ar ſcho notikumu ſino, ka noſchahwees Seemeku bankas Tamerforſas kantora direktors A. Snelmanis, kuram zaur Idmana nodariteem noblehdijumeem zehlees ap 240,000 marku leels ſaudejums. — Iſmekleſchanu wiſà ſchai leetà wehl turpina.

Nupat iſnahza un dabujams wiſàs eewehrojamakàs grahmatu pahrdotawàs:

Jelgawas Kalendars
1913. gadam.

Iſdots no „Latweeſchu Awiſchu" redakzijas.

Literariſkà peelikumà eeweetoti kodoligi, weſeligi raksti tautſaimneezibai, kà ari ſirds pazilaſchanai un tihkamam laika kaweklim (ſtahſti, dſejas, atjautas un jautribas.)

Makſà pa weenam pahrdodot **15** kap.

Wairumà dabujams: Jelgawà, **„Latweeſchu Awiſchu"** ekſpedizijà. **Rigà, A. Waltera, J. Rapas un beedru** agrak K. J. Sichmana grahmatu pahrdotawà, Teatra eelà № 9.

Widſeme.

Riga. Berlines tirdſneezibas kamera eeſneegusi ſatikſmes miniſtrijai Peterburgâ luhgumu, lai jauno ahtrwilzeenu Berline—Peterburga eekahrtotu teeſchâ ſatikſmê ar Rigu zaur Dinaburgu.

— Bolderajas ſeemas oſtâ jau noweetojuſchees uſ ſeemas guku pawiſam 53 daſchadi kugi.

— Jaunawu wakaru Lutera draudſes eeſwehtitàm jaunawam noturès pilſehtas elementarſkolâ Telts eelâ, 1. atwentes ſwehtdeenâ, 2. dezembrî, 1/28 wakarâ ar preekſchneſumeem no draudſes mahzitaja un ari no ſkolotaja Schnores ar miglas bildem. — Eeejas kartes dabonamas runas ſtundàs no 10—1 rihtâ.

— Rigas mahzibas apgabala kurators greeſees ar zirkularu pee mahzibas apgabala mahzibas eeſtahſchu preekſchneekeem ar preekſchrakſtu, paſinot apgabala waldei wisdrihſakâ laikâ ſinas par ſkolu ahrſteem.

— Tautas apgaiſmoſchanas miniſtrija greeſuſès pee Rigas mahzibas apgabala waldes ar peepraſijumu waj nahkoſchâ gadâ pehz eepreekſcheju gadu parauga pee Rigas mahzibas apgabala buhtu wajadſigs ſarihkot ſkolotaju waſaras kurſus, zik kurſos buhtu dalibneeku un ſewiſchki kahdos preekſchmetos kurſi wisnepeezeeſchamaki?

— Walſts padomneeks Tretjakows, Rigas aprinka tautſkolu inſpektors, atſtahj ſawu tagadejo weetu un aiſeet uſ Maſkawu.

Purwu un plawu kulturas kurſus Rigas politechnika, kà atminams, atklohja ſcha gada janwarî. Tanìs iſglihto ſcha aroda ſpezialiſtus. Kronis bij ſuhtijis uſ kurſeem kahdas 30 perſonas. Wiſi kurſiſti ir ar augſtſkolas iſglihtibu un beiguſchi politechniku agronomiſkàs nodaàas, fiſikas, matematikas fakultates, dahas ſinibas nodaku waj laukſaimneezibas inſtitutus. Kurſos paſneedſ kahdus 12 preekſchmetus: purwu kulturu, botaniku, plawkopibu un zitas ſinibas. Lekzijas laſija politechnikas profeſori waj no departamenta komandetee inſpektori un laukſaimneezibas ſpezialiſti. Pirmais kurſs tagad tuwojas beigam un 3. un 4. dezembrî kurſiſteem Petera muiſchâ buhs gala eſkameni. Uſ teem no ſemkopibas departamenta ſagaida Rigâ wairakus augſtus eerehdnus. Zik loti wajadſigi kurſos ſagatawoti ſpezialiſti, redſams no tam, ka politechnikâ no malu malam eeſuhtiti pehz wineem peepraſijumi, ſewiſchki daudſ no Sibirijas, pat no Blagoweſchtſchenſkas. Janwarî eeſahkſees otrs kurſs.

No Kalkalna. Nelaime nenahk weena. Aiſpagahjuſchâ nedeKâ R. muiſchas nomneeku peemekleja diwi nelaimes gadijumi, kuri tam nodarija leelus ſaudejumus. Saſlima wina bahrgais auleſchotaju firgs, apm. 2000 r. wehrt., kurſch ſchowaſar ir peedalijees wairak auleſchotaju ſaziehkſtès Solitudê un pehz daſchàm deenam aiſgahja bojà. Pehz daſchàm deenam mineto arendatoru peemekleja otrs ſahpigs ſaudejums, proti, ſadega wina twaika kulmaſchina, ar kuru kuhla labibu kahdà kaiminu muiſchà un kur iſzehlees ugunsgrehks un lihdſ ar ehku ſadega ari kulmaſchina, kas nebija apdroſchinata. „R. A."

No Walkas. Swehtdeen, 9. dezembrî, Latw. Lauksſ. Ek. Sabeedribas Walkas Nodalai buhs ſapulze ar preekſchlaſijumeem un daſchadu lauksſaimneezibas jautajumu iſſkaidroſchanu. Agronoms A. Fridbergs laſis par plawkopibu un lopbaribas audſeſchanu un instruktors J. Blumbergs par lopkopibas pazelſchanu un latweeſchu lopu ſugu. Sapulze notiks Walkas Weeſigàs Beedribas telpàs, pulkſten 3 pehz pusdeenas. Sapulzê war peedalitees ari beedru eeweſti weeſi.

Kligenc. Slepkawas apzeetinaſchana. Par Kligenes muiſchas pahrwaldneeka Schpiſa noſchauſchanu pehrnajà waſarà iſpouſtas wiſadas ſinas, bet pateeſiba wehl naw iſſinata, jo ſlepkawa nebija atrodams un azu leezeneeku truhka. Kà „Dſ. W." ſino, tagad ſlepkawa eſot atraſts un apzeetinats Wentepilî pehz tam, kad par wina uſrahdiſchanu iſſolija 1000 r. leelu atlihdſibu. Tuwàku ſinu par ſlepkawu wehl truhkſt.

No Terbatas. Jaunudſelſſzeku no Terbatas uſ Wilandi un Pernawu grib buhwet kahda priwata akzionaru ſabeedriba. Tas buhtu kà turpinajums jau buhwejamam Meldowo-Terbatas dſelſſzekam. Beſ tam drihſumà ſtigos liniju no Pernawas uſ Tſchornu.

— Igaunu lauksſaimneezibas ſkola Oberpahlê („Aleksandra ſkola") apſtiprinata. Skola dabùs no krona 10,000 r. gadâ (tàpat kà Rig. Lauksſ. Zenkalbeedribas latw. lauksſ. ſkola Preekulmuiſchâ.)

Kurſeme.

Leepaja. Polizijas rewiſija. Pirmdeen ar Leepajas-Romnu dſelſſzeka rihta wilzeenu eeradàs Leepajà Kurſemes wizegubernators Wiſaugſtakà galma kambarjunkurs Kanſchins, gubernatora kanzlejas pahrſinis ihſtens walſts padomneeks Maurinſch un gubernas waldes darbwedis un tai paſchà deenà rewideja 2. policijas eezirkna grahmatas.

— Sodaiſzeeſchana. Gadu atpakal ſchejeenes grahmatu tirgotajs J. Drawneeks tika noſodits ar 500 r. par „Strahdneeku kalendara" iſdoſchanu, jeb weenu gadu zeetuma. Dr. no mineteem ſodeem iſwehlejàs pehdejo, kuru tas iſzeeta ſche pat. Peektdeen, 23. nowembrî, tas ſodu iſzeetis un atſwabinats.

— Noſuduſchà eſkas fabrikas ſtrahdneeka Piſikaleetâ. Ir aiſdomas, ka P. nogalinats. Schinìs deenàs policija laundarim dſina pehdas ar policijas ſuna palihdſibu. Iſmekleſchanà iſrahdijàs, ka 10. nowembrî tas lihdſ pulkſten 2 naktî bijis kapu eelâ № 17, Lawiſes Sewald dſihwoklî, kur eedſehrutſchi. Pehz tam pehz S. iſſazìjuma tas aiſgahjis. Aiſdomas tureja, ka P. nogalinats pee S. Uſ ta pamata mineto ſehtu un ſchkuhnus energiſki pahrmekleja un wairak weetàs atraka. Tomehr nekas ſchaubigs netika uſeets. Iſrahdijàs, ka P. bijis ari Laſarewa eelâ 51, pee Marijas Gabalin. Iſdarot ari tur iſmekleſchanu nekahdu panahkumu nebija. Slepkawiba, zik noſkahrſtams, ir iſdarita aiſ romantiſkeem eemeſleem. Slepkawas, kà ari noſuduſchà ſtrahdneeka lihkis teek energiſki mekleti. „L. At."

Sehlpils. Sehlpils Lauksſ. Beedribai buhs ſapulze ar preekſchlaſijumeem ſwehtdeen, 9. dez. Laſis Latw. Lauksſ. Ekon. Sab. instruktors A. Kalninſch par plawkopibu un putnkopibu.

Subate. Swehtdeen, 16. dez. ſch. g. Subatê buhs kopmoderneezibas dibinataju ſapulze. Sapulzê Latw. Lauksſ. Ek. Sab. instruktors L. Stillis runàs par peenſaimneezibu un lopkopibu.

Nurmuiſcha. Nurmuiſchas Bibliotekas Beedribai buhs ſapulze ar preekſchlaſijumeem ſwehtdeen, 2. dez. ſch. g. Runàs Latw. Lauksſ. Ekon. Sab. instruktors par lauksſaimneezibas deenas jautajumeem.

Saldus. Saldus Lauksſaimneezibas Beedribas ſapulzê 2. dez. ſch. g. agronoms N. Fridbergs runàs par lopbaribas audſeſchanu un weetejo lopu ſugu un weetejais lopkopibas instruktors Eierkalns par koppeenſaimneezibam.

Bukaiſchi. Bukaiſchu Sadraudſigai Beedribai buhs ſapulze ar preekſchlaſijumeem ſwehtdeen, 16. dez. ſch. g. Runàs Latw. Lauksſ. Ekon. Sabeedribas instruktors J. Blumbergs par lopkopibas pazelſchanu un latweeſchu lopu ſugu, kà ari par koppeenſaimneezibam.

Wolgunte. Wolguntes Lauksſaimneezibas Beedribas ſapulzê ſwehtdeen, 16. dezembrî agronoms K. Roſits turès preekſchlaſijumu par ſemes raſchibas wairoſchanu un plawkopibu.

No Dobeles. Paſta telegrafa kantora preekſchneeks, galma padomneeks Gothards Schiffers, mahjas apſtahkku dehl atwaſinats uſ 2 nedelam uſ Eekſchkreewiju.

No Saldus. Paſuduſi ſkolneeze. Weetejàs gimnaſijas V. klaſes ſkolneeze, 18 g. wezà Kurſiſchu pagaſta ſemneeze A. Ahbel iſgahjuſi 10. nowembrî, pulkſten 6 wakarà, no ſawa dſihwokla un lihdſ ſchim wehl naw pahrnahkuſi. Wina ir wideja auguma, brunete ar pelekàm azim.

No Aiſputes aprinka. Paſaudets. Labragas muiſchà dſihwojoſchais Auſtrijas pawalſtneeks S. R., zelà no Aiſputes lihdſ Apriku muiſchai paſaudejis braunina rewolweri № 223235. Rewolwers peelahdets ar 8 patronam.

No Stelpes. Sahdſiba. Kipku mahju ihpaſchneekam iſſagtas naktî uſ 26. nowembri iſ neaiſſlehgtas klehts 5 aitas, 30 r. wehrtibà.

Wez-Auze. Uſ mahzitaja Beldawa eeroſinajumu nodibinajuſès Ewangelifka Jaunekku beedriba.

No Grobinas aprinka. Par peeminu Romanowu zilts 300 gadu waldiſchanas jubilejai nodomats Kurſemê uſ laukeem zelt wahjprahtigo eeſtahdi. Schim noluhkam nu Pehrkones un Wez-Auzes pagaſti atwehlejuſchi katrs pa 50 r., Nihzas, Bahrtas, Medzes, Wehrgales un Grobinas katrs pa 100 rbl., Talſu — 75 r., un Tadaiku, Durbes, Preekules un Gaweeſes katrs pa 50 r., bet Ruzawas un Palangas pag. neeſot neko atwehlejuſchi.

No Kurmales. Mahntiziba. Schejeenes muiſchà ſtarp diweem wahzu koloniſteem iſzehluſès kauſchanàs ſchahda eemeſla dehl: weena koloniſta 4 gadus wezs behrns preezajees un brihnijees par telenu, kurſch bijis gadijees otra koloniſta gowij. Gows un teka ihpaſch eekam tahda apbrihnoſchana loti nepatikuſi, jo winſch baſchijees, ka kaimina behrns ar tahdu leelu ſkatiſchanos un brihnſchanos waretu „apſkauſt" winam lopus! Winſch ſawas launàs aiſdomas pret behrnu ari truhluu pahrmetuma pilnà balſî iſteizis, un tà iſzehluſès ſtarp abeem kaimineem aſa wahrdu iſmaina, kura beidſot pahrgrozìjuſi darbos. Schinìs deenàs leeta nenahza meerteeſneſcha preekſchà, bet zaur ſawſtarpeju iſlihgſchanu tika iſbeigta. „R. A."

No Jelgawas.

Jelgawas apgabala teeſa 26. nowembrî iſteeſaja ſekoſchas apſuhdſibas:

1) Pret Mildotſchinas pagaſta (Kaunas gub.) 23 g. w. Emiliju Tſchetowſku, Jelgawà ſch. g. martà Frizis un Emilija

Neimani sahka manit, ka wineem suhd weka, drehbe un zitas leetas, lihds junija mehn. kopâ par 244 rbl. 20 kap., bes tam ari weens simtu rbl. gabals. Aisdomas ne uz weenu nekrita, kamehr E. Neiman aisbrauza weesos pee sawas pasinas Emilijas Tschekowskas un tur eeraudsija sawus trihs suduschos kreklus. Tsch. mehdsa Neimanus beesch apmeklet un tee tai pilnigi ustizejas. Tsch. dsihwokli iskratot atrada wisas suduschàs leetas, isnemot simts rbl. gabalu. Pee atbildibas saukta, Tsch. par wainigu neatsinàs, jo N. esot leetas tai labprahtigi atdewusi un peerahdija ar leezineekeem, ka N. pate palihdsejuse pakas uz winas dsihwokli atnest. Teesa E. Tschekowsku attaisnoja.

2) Pret wisas teesibas saudejuscho Jaun-Auzes pagasta 25 g. w. Jahni Teodoru Neimani, kas apsuhdsets par to, ka 15. sept. sch. g. Jelgawâ 19. Archangelogorodskas pulka jesweitoram Timofejam Pologoiko nosadsis bilses, kamehr tas pirti masgajees. Neimanis par wainigu neatsinàs un teiza, ka bijis peedsehris. Teesa peespreeda N. 2 gadi un 6 mehn. arestantu rotâ, eeskaitot preekschismekleschanâ pawaditos 2 mehneschus.

3) Pret Kiburu pagasta (Kaunas gub.) 23 g. w. Andreju Dseni, Bauskâ 17. junijâ sch. g. pils dahrsa restorazija A. Dsenis bij eegahjis ar saweem pasinam, ahrâ isnahkot to apstahja daschi schihdi un eesahka kildu. Tur pat uz berka meerigi sehdeja Josels Bermans; Dsenis tam peepeschi eeduhra ar nasi rokâ, bes nekahda eemesla un aisbehdsa. Zaur eewainojumu roka palikuse nespehjiga kustetees A. Ds. atsinas par wainigu, jo gribejis schihdus sabeedet un tapehz weenam duhris, zaur ko tad ari ziti isklihduschi. Teesa nosodija A. Dseni uz 6 mehneschi zeetumâ eeskaitot preekschismekleschanâ pawaditos 5 mehneschus.

4) Pret Dweetes pagasta 28 g. w. Jahni Stankewitschu kursch 1909. g. aprili Tukumâ, Reinwalda alus bodê lepojees ar 4. schkiras kara ordeni un kreewu-japanu kara medali „par uszihtibu", lai gan winsch tahdu nekur naw ispelnijees. Ismekleschanâ St. paskaidroja, ka esot tikai jokus gribejis taisit. Teesa peespreeda tam 50 rbl. soda krona rentejai par labu, waj malsat nespehschanas gadijuma 1 mehnesi aresta pee poliz-jas.

5) Pret Swehtes pagasta 55 g. w. Jahni Akunu, kas naktî uz 4. septembri sch. g. Jelgawâ peedsehris buhdams no Fritscha Berschinska dsihwokla issadsis schaketi, tai noluhka logu eedausidams. Ismekleschanâ isskaidrojas, ka tas gohjis meklet pats sawu schaketi, kuru wina meita Katrina Berschinski, tam labprahtigi neatdewse un tur ponehmis zitu. Teesa to attaisnoja.

6) Pret Gulbinskas pagasta (Kaunas gub.) 33 g. w. Pahwilu Sawizki. 14. nowembrî 1911. g. Antons Masalskis ar diweem leischeem kopâ dsehra Emburgas Zollu krogâ. Leischi apsolija winam apgahdat darbu un wisi kopâ atstahja krogu. Pagahjuschi kahdu wersti, weens no leischeem. Masalskim eesita ar kulaku pa galwu, otris sahka apmeklet kabutas un israhwa sudraba kabatas pulksteni. Masalskis pahrbijees leischeem isbehga. Ismekleschanâ israhd jàs, ka weenu no laupitajeem sauz Pahwilu Sawizki un pee ta ari atrada Masalska pulksteni. Sawizkim peespreeda wisu teesibu un preekschrozibu saudeschanu un 3 gadi arestantu nodalâ, eeskaitot ismekleschanâ pawaditos 3 mehneschus. B.

Kursemes Musikali-Dramatiskâ Beedriba sarihko schowakar Latweeschu Beedribas sahlê musikali-dramatisku wakaru, kura programo, kà jau no zeturtdeenas num. eeweetotà sludinajuma redsams, sastahw no Tschchowa weenzehleena joku ludsinas „Prezibas", tahlak R. Augstkalna deklamazijam un Jurjanu Pawila sastahditàs suitas „Kahsas". Sewischku wehribu gribetum wehrst uz scho pehdejo programas gabalu, kurâ publika dabus eepasih'ees ar skanàs isliktu istehlojumu, kà latweeschi senak sawinejuschi kahsas. Schis kahsu tehlojums islikts pawisam 16 dseesmu numuros, gan seeweeschu, gan wihreeschu, gan jaukteem koreem, pee kam pastarpàm dseed solo „lihgawina" un „lihgawainis". Te mainisees skumjas meldijas ar jautreem un pat nebehdigeem tautas dseesmu, rotaku un deju motiweem; buhs dsirdams teksts, kas nahk is schehlabu un sahpju pilnas sirds, bet ari tahds, kas isplukst is newaldamu preeku pahrnemtàm kruhtim, pee kam pasib pa dsirksteleem no latweeschu humora un satiras (kahda dsirdama peem. senâs „apdseedaschanas dseesmâs"). Sewischki muhsu jaunai paaudsei, muhsu skolas apmeklejoschai jaunatnei eeteizams apmeklet scho isrih'ojumu, lai tà eepasihtos, zik jauka un daschadibas pilna ir latweeschu tautas musika, no kuras Jurjanu Pawils sawijis scho daiku skanu wihtni Biketes epreekisch dabonamas L. Neimana grahmatu weitalâ, Katolu eelâ Nr. 11.

Pehz uokalpoteem gadeem paaugstinati: Jelgawas opgabala teesas prestaws Bjaloschizkis par kollegju asesoru un sekretars Kutra par gubernas sekretaru.

Kursemes gubernas waldes pilsehtu leetu komisijas sekretars Rudals un Sarkanà krusta ahrsts Spehlmanis paaugstinati par galma padomneekeem.

Jelgawas-Bauskas aprinka preekschneeka jaunakais palihgs Schuschewitzs par kollegju asesoru. Wezakais sewischku usdewumu eerehdnis pee Kursemes gubernatora Nawiz'is — un gubernas waldes darbwedis Jurewitschs par titular padomneekeem.

Atlaists uz pascha luhgumu mahjas apstohklu dehl no deenesta Kursemes gubernas jaunakais weterinars, kollegiju asesors Augusts Petersons.

No Kursemes gubernas beedribu leetu komisijas registretas: Kursemes farmazeitu beedriba, Kursemes Musikas mahkslas wizinaschanas beedriba, Palihdsibas beedriba nuhzigeem skoleneem pee latw. lautsaimneeku ekonom. sabeedribas

Wehrâ nemamas adreses:

Jelgawas Lauksf. Beedribas Krahj-Aisdewu Sabeedriba,
Jelgawâ, Katolu eelâ 44, tel. 62. Kantors atwehrts darbdeenàs no pl. 10—2
Bilanze 30. septembrî 1912. g. **5,972,771 rub. 21 kap.**

Leel-Sesawas krahj-aisdewu kase Jelgawâ,
Jelg. Lauksaimneezibas Beedribas namâ, Katolu eelâ 44. Kantors atwehrts darbdeenàs no pulkst. 10—2. Bilanze **767,438** r. **47** kap.

Latweeschu Sawstarpiga Apdroschinaschanas Beedriba
apdroschina wisadu mantu pret **uguni**). Zentralkantors Jelgawâ, Katolu eelâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehninu eelâ 28, zitur nodalas un agenturas.

Latweeschu Sawstarp. Dsihwibas apdroschinaschanas Beedriba
apdroschina uz mirschanu un sadsihwoschanu **kapitalus, muhscha rentes** un **behru naudas** (no 50 rbl. sahkot). Zentralkantors Jelgawâ, Katolu eelâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehninu eelâ 28, zitur nodalas un agenturas.

K. Berris un Ko. Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 3.
Leelakâ spezialitate glaunu apgehrbu isgatawoschanâ. Bagats krahjums gatawu apgehrbu angstu un eeschsemes drahnu un drehbneeku peederumu. Drehbneekeem eewehrojams rabats.

Jelgawas Lauksf. Beedribas Konsuma Weikals.
Katolu eelâ Nr. 44. Telef. 74. Wisadas kolonial- un materialprezes, miltus, gruhbus, putraimus u. t. t. leelumâ un masumâ.

Tirgotaju un Ruhpneeku Ekonomiskâ Sabeedriba.
Walde **Rigâ,** leelâ Kehninu eelâ Nr. 27, nodalas **Jelgawâ,** Katolu eelâ Nr. 46 un 37 un **zitàs pilsehtàs.** Wisadas ruhpneezibas maschinas un rihkus, elektrotechniski peederumi, dsirnawu maschinas un akmenus u. t. t.

W. Jaksmans
drehbneeks
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 6.
Leels krahjums eeksch un ahrsemes stoffu.
Glihti uswalki
no **35** rubli sahkot un dahrgaki.

Wadmalas un manufakturas Sabeedriba
Jelgawâ, Pasta eelâ Nr. 1.
Drehbes leelâ iswehlê no wisslawenakàm **eeksch- un ahrsemes fabrikàm.** Kà ari leels lehgeris gatawu glihtu uswalku un mehteku

4 klasigàs skolas. Widus Kursemes telefonu beedriba un baronu fon Behrzilts sawstarpiga palihdsibas eestahde.

Paschnahwibas mehginajums. Leelajâ eelâ № 73 dsihwojoschâ, 20 g. wezâ Lihwbehrses pagasta semneeze Elsa Pr. eedsehrusi et.ka esenzi. Pateizotees ahtrai ahrstu palihdsibai tà isglahbta no nahwes. Paschnahwibas eemeslis esot lihgawaina nonemschana kara deenestâ.

Par slepkawibu Rehtinâ dambî sawahktas wehl sekoschas sinas: Lapschinu dsimta pastahwejuse no 9 behrneem, tehwa un mahtes. Weenigais dsimtas apgahdatajs bijis tehws. Pehdejo meitas bessirdibu pret tehwu wed sakarâ ar tehwa aisleegumu winai prezet kahdu strahdneeku, bet schim apgalwojumam gan laikam mas pamata. Drihsak peenemams, kà „T." issakas, ka wina pehz nahwes sahku eenemschanas naw wairs bijuse pee pilnas saprashanas. Pehz dsimtas apgahdneeka nahwes wisa dsimta nonahkuse kritiskâ stahwoklî.

Sahdsibas. Sahgu eelâ № 29 dsihwojoscham Jelgawas maspilsonim W. K. issagtas 27. nowembrî no pagalma 4 wistas un gailis — 10 rbl. wehrtibâ.

Konstantina eelâ Nr. 14 dsihwojoscham Fl. S. issagti pa wina prombuhschanas laiku is dsihwokla pulksteni, melns apgehrbs un bahrsdas dsenamais nasis — 29 rbl. 50 kap. wehrtibâ. Aisdomas kriht uz wina lihdseedsihwotaju A. D., kursch pehz notikuschàs sahdsibas pasudis.

Grihwas schosejâ Nr. 4a dsihwojoschai Dwinskas aprinka Makinowskas pagasta semneezei Teklai Gr. pasaudejusi 6. now. wakarâ 15 rbl. 41 kap. naudas, kura bijusi eetihta kabatas brahninâ.

Labibas zenas Rigas leeltirdsneezibâ.

		Pahrd kap.	Pirz. pudâ
Kweeschi:	Tendenze: klusa.		
	Sibirijas 130 mahrz.	115½	114
	Kreewijas 130 m.	115	114
	Orenburgas, 130 mahrz.	—	—
	Rjasana-Urala, 130 mahrz.	—	—
	Kursemes 130 mahrz.	—	—
Rudsi:	Tendenze: meeriga.		
	Leetawas, 120 mahrz.	—	—
	Kreewijas 120 m.	98½	98
	Kursemes 120 m.	—	—
	Stepju, 120 mahrz.	—	—
Ausas:	Tendenze: meeriga.		
	Kreewijas baltàs	—	—
	Kr. nesch laba preze	—	—
	weenkahrschàs neschahw. kreew.	85—87	84—85
	Labaka preze	88—92	86—90
Meeschi:	Tendenze: meeriga.		
	Kreewijas 100 mahrzinas	97—98	95—96
	Kursemes, 106/107 mahrz.	—	—
	Kursemes, 108—110 m.	—	—
	Widsemes, schahweti, 112/113 m.	—	—
Linsehklas:	7 mehru. Tendenze: meeriga.		
	Widsemes, schahwetas	—	—
	Kreewu weenkahrschas	160—162	150—152
	Stepju	—	—
	Laba preze	—	175—180
Ellas rauschi	Tendenze: klusa.		
	Schejeenes	—	—
	Kreewu	108—109	104—105
	Weetejee, linsehklu	—	108—110

Labibas zenas Leepajas leeltirdsneezibâ.

		Pahrdew. kap.	Pirzeji. pudâ
Rudsi.	Tendenze stingra.		
	Kreewu smagee, 120 m	100	—
	Kursemes laba preze		92—94
	Leetawas	—	—
	Deenwidu Kreewijas	98	—
Ausas baltàs.	Tendenze: stingra.		
	Kreewu	84—110	84—115
	Kursemes	—	86—87
Ausas, melnàs.	Tendenze stingra.		
	Zaurmehra	—	86
Kweeschi.	Tendenze: stingra.		
	Kursemes augstàs		—
	„ widejàs 90 mahrz.		—
Sirni.	Tendenze stingra.		
	Pensas	—	104—105
	Baribas sirni	100	100
Meeschi.	Tendenze bes pahrgrosibas.		
	102—103 mahrz.	—	98
	100 mahrzinas	—	98
Griki.	Tendenze stingra.		
	100 mahrzinas		95
Linsehklas, 7 mehru.	Tendenze: kotti wahja.		
	Kreewu	—	—
	Leetawas	146—150	146—150
Kanepes.	Tendenze wahja.		
	Schahwetas,	—	140—142
	Neschahwetas		135—138
Ellas rauschi.	Tebenze: stingra.		
	Saules puku	—	—
	Kanepu	—	80—81
Wihki.	Tendenze: bes pahrgrosibas.		
	Kreewu	—	100—101
	Leetawas	—	100—101

Wehstules un atbildes.

K. A. St. — Z. Wiss sawâ laikâ tiks nokahrtots, kà pats par sewi protams.

N. S. — G. No Deewa puses neleetojeet tatschu tik daudz sweschu wahrdu; bes jau war it labi istikt.

Wisjaunakàs sinas.

Kopenhagenâ, 9. dez. Keisareenes Majestate Marija Feodorowna un Leelknase Ksenija Aleksandrowna aisbrauca uz Kreewiju.

Londonâ, 11. dez. Pasneegdams apakschnamâ ihsu paskaidrojumu par politiskeem apstahkleem, Grejs teizis, ka wehstneeku sarunas Londonâ sahksees tiklihds suhtni buhs dabujuschi wajadsigàs instrukzijas.

Budapeschtê, 11. dez. Waldibas awise „Budapesti Naplo" atsauz sinas, ka konsuls Prochaska Prisrenâ buhtu barbeem apwainots waj sakroplots. Tà ka tahdas leetas naw notikuschas, tad wiss gadijums saudejis sawu asumu.

Zetinjê, 11. dez. Turku leelgabali apschaudija no Taraboschas un Brdizas wakar melnkalneeschu posizijas. Melnkalneescheem pee Platà kalna 6 eewainoti. Tas sazehla pee melnkalneescheem tik leelu ihgnumu, ka ofizeeri tikai ar leelàm puhlem saldatus wareja atturet no usbrutschanas. Beigu beigàs melnkalneeschu leelgabali peespeeda turku artileriju kluset.

Ihpaschneeze: „Latweeschu Literariskâ (Draugu) Beedriba."
Apgahdataja: Sabeedriba „Latweeschu Awises."
Atbildigais redaktors: N. Purinsch (Purinu Kläws).

!! Wislehtakas zenas !!

F. Lukis,
28 **Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 28,** 28
seepju fabrikanta Frischa namâ (luhdsu eewehrot)
Nr. 28.

Musikas instrumentu, schujmaschinu un welosipedu weikals.

Laipni pee ahwâ no sawa bagata krahjuma stihgu unpuhschamus instrumentus.

Gramofonus ar wisjaunako konstrukziju,
Harmonikas, koti leelâ iswehlê wisadas sortes.

Leels schujmaschinu lehgeris, no labakàm un slawenakàm fabrikam ar ilggadigu galwoschanu. Wisus augschâ minetos rihkus pahrdodu ari uz nomaksu, par lihdsschim nedsirdet lehtàm zenam, bes prozentu peeskaitischanas. Weegli maksaschanas nosazijumi, sahkot no 3 rubl mehnesi. Dzislabakàs ahrsemes solo-stihgas un gramofonu adatas. **Gramofonu plates** leelâ iswehlê wisàs walodàs, koti lehti, jau no 60 k. gabalâ, wissaunakee usnehmumi

Pascha leela mechaniska darbniza
preeksch wiseem instrumenteem, welosipedeem, schujmaschinam u t.t.
Stawerru un harmoniumu islaboschanu un noskanoschanu isdaru koti lehti un noteiktâ laikâ. Laipni luhdsu paschu interesés, labâ, mani pagodinot un par manas prezes labumu un wehl lihdsschim nebijuschàm lehtàm zenom pahrleezinatees.

Laipna apkalposchana. Ar augstzeenibu

F. Lukis, Katolu eelâ Nr. 28.

!! Wislehtakas zenas !!

Godalgots ar 5 seltu un 3 sudraba medaleem

Ministrijas goda diploms 911. gadâ.

Grand Prix **Romas isstahdê 1911. gadâ**

Skaistuma seepes „Ideal" 765.

Scho seepju leelais patehrejums ir labakà leeziba, par winu augsto labumu.

Lai no maswehrtigeem pakaldarinajumeem issargatos, luhdsam pee pirkschanas labi eewehrot Nr. **765.**

Dabonamas wisàs **apteeku pretschu** pahrdotawas.

Seepju un parfimeriju fabrika sabeedriba **„Wenus".**
Markowitz un Plöhn.

Baltijas Laukſaimn. Sawſtarp. Kreditbeedr.

Maksà par noguldijumeem 6 % gadà, uſ tekoſcha rehkina 4½ %.

Noguldits lihdſ 31. oktobrim 1,437,252 rubl. 86 kap.

Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 28.

Kreewu adreſe: Прибалтійское Общество Взаимнаго Кредита Сельскихъ Хозяевъ, Бл. Королевская 28, г. Рига.

Walde: agronoms **J. Bisseneeks.** Tirdſneezibas ſinibu kandidati: **E. Oſolinſch** un **R. Dutzens.**

Dr. Sabeſchinſkis,
ſpezialiſts
plauſchu,
ſirds, neeru, mahgas, aſins, zukura, reimatiſma, eekſchk. un behrnu ſlim. Peenem ſlimn. l. deenu (ari ſweht- un ſwehtku deenâs) Rigâ, **Wehweru eelâ 1,** tel. 55-99, no p. 8—12 pr.p.un no 4—7 wak. Strahdn. kalp. darbd. ari wehl. lihdſ 8 wak.

Peenemu ahdas, dſimuma, puhſchla un **ſifilifa** ſlimneekus no 8—1 pr. puſd. un no 6—½9 wak. **Dahmas** un **behrnus** no 5—6 w. zaurſatiſchana ar elektrizitati.

Dr. J. Machtus,
Marſtral-eelâ 8, tuw. pee Grehz.eel.
telefons 5492.

Sobu ahrſts
H. Gutmans
Jelgawâ, Paſta eelâ Nr. 1
(weenſtahwa namâ).
Runas ſtundas no plkſt. 9—1 un no 3—5, ſwehtdeenôs no 9—1.
Sobus iſwelk beſ ſahpem. Selta un porzelana plombas (Inlays). Mahkſligi ſobi ar un beſ platem ſelta kroni.

Akziju Sabeedribas
J. Hertel
apteeku pretſchu pahrdotawâ
Jelgawâ, Paſta eelâ № 13.
Peedahwâ wiſadas lauksaimneeziba, dahrſkopibâ un mahjſaimneezibâ wajadſigâs **apteeku prezes.**
Logu ruhtis wiſados leelumos **Ellas** un **wilnas krahſas, ſeepju ſahli** un **klorkalki. — Parfimerijas un ſeepes.**
Gumijas prezes.

Schagarus
pahrdos wairakſolſchanâ pirmdeen, **10. dezembri** ſch. g., pulkſten **11** no rihta
Swehtes mahzitaja muiſchâ.

A. N.
Bogdanowa
tabakas fabrikas noliktawa
Jelgawâ, Paſta eelâ № 4, eeteiz wiſlabakâs papiroſu tſchaulites (hilſes) iſ paſcha auto-mech. fabrikas
„Sankt Gotthard",
ſtarp tâm: koka kaſtitês par 250 gabalu, kâ ari **Berlines** 100 gab. ar labu mundſtiki katrâ kaſtitê un „Zarſkija" ar glihtu walſts ehrgli.
Smarſchiga tabaka: **Halis** ¼ mahrz. 46 kap., ⅛ mahrz. 23 kap. **Maikapara** ſpezialtabaka: **Sweſda** № 40, nepahrſpehjama labuma. Papiroſi wiſas wairak peedaſitas ſortes par lehtâm zenâm.
NB. Atkalpahrdewejeem wiſlabakâ eepirkſchanas weeta.
Tabaka 3 ſorte jau no 70 kap. mahrzina un **zigarus** no 7 rbl. 80 kap. no 1000 ſahkot.

Berſebekê
15. dezembrî ſch. g. noturês
torgu
uſ no kahjas zirſteem un zeturtdalas aſim uſkrauteem
alkſchna ſchagareem.
Muiſchas walde.

Sargatees no wiltojumeem!
Prowiſora
G. F. Jürgens'a
Ror-Timolin ſeepes
pret ſwihſchanu, nodegſchanu, ſaules plankumeem, pinnem un dſelteneem plankumeem.
Smarſchigas, augſtakâ labuma
tualet ſeepes.
Pabonamas wiſur!
1/1 gab. 50 k. 1/2 gab. 30 k.

Zelta medalis Londonâ 1893. g. — Galwenâ noliktawa pee G. F. Jürgens'a, Maſkatwâ.

K. J. Deiders
maſchinu fabrika
Rigâ, Paſulauka, teleſ. 7014. || Kantoris: **Aleksandra eelâ 2, teleſ. 6727.**
Naftas motori „Titan"
Wadajami — lauksaimneezibai
Stazionari — ruhpneezibai.
Nepehrkat neweenu motoru, kamehr neeſat muhſu „Titan" motoru darba redſejuſchi.

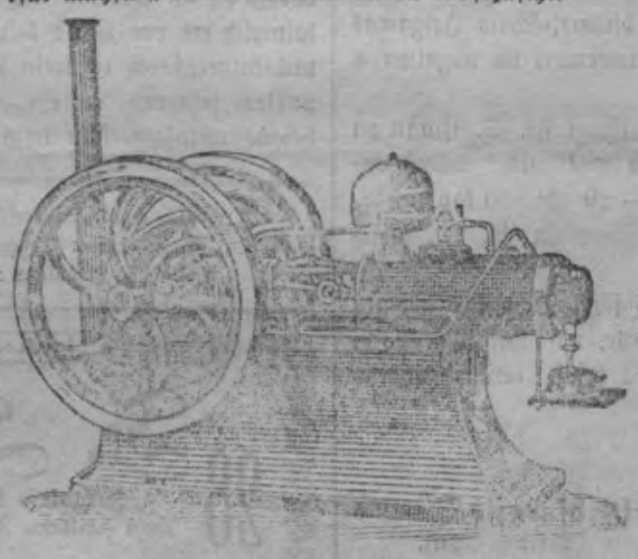

Wiſpilnigakais motors — jaunakais naftas motoru ruhpneezibâ!
Malamee gangi „Titan".
Pehz pehdejo gadu peedſihwojumeem atkal pahrlaboti. Zena no 125—250 rbl. gabalâ. **Baltijâ ween ap 700 gab. darbâ.**
Rauſchu lauſeji. Runkulu greeſeji.
Jeun rahditaji uſ peeprafijuma par welti.
Peeprafat proſpektus.

Sludinajums.
Jelgawas pilſehtas krahjkaſe.
Prozentes apmehrs noguldijumeem no 1. janwara 5% par gadu.

Tuhkſtoſcheem pateizas ſawu iſdſeedinaſchanu
no **reimatiſma, guhſchu, gurnu muguras** un **kruhſchu ſahpem,** no klepus un daſchadeem ſaaukſtejumeem paſaules paſihſtamajam ihdſeklim pret ſchahdam ſlimibam — **Seabury** un **Johnſona** firmas iſgatawotam **Benſona plahkſterim.**

Ja ſcho plahkſteri leeto tuhdal pee pirmam ſaſlimſchanas ſihmem tad pa leelakai daļai peetiks ar plahkſtera weenreiſeju uſlikſchanu, lai panahktu pilnigu dſeedinaſchanu. Zaur to nowehrſch warbuht gruhtas ſlimibas iſzelſchanos.
Kam ſawa weſeliba ruhp, tam wajadſetu
Benſona plahkſteri,
paſtahwi i turet mahjâs. Allaſch japraſi pehz **Seabury un Johnſona** firmas **Benſona plahkſteri** un jaſargas no pakaldarinajumeem.
Dabujams wiſâs labakâs apteekâs un drogu pahrdotawâs.
Benſona plahkſteris.

Brambergu
pagaſta walde, Dobeles aprinki, dara ſinamu:
1) ka **1. dezembri** ſch. g. tiks apſpreeſta pagaſta
neſpehjneekeem palihdſiba
par 1913. gadu. Tadehk perſonam, kas wehletos dabut no pagaſta palihdſibu, jeb tahs paleelinaſchanu, jagreeſchas minetâ deenâ pee pagaſta weetneeku ſapulzes ar luhgumu.
2) ka **15. dezembrî** ſch. g. pulkſten 12 deenâ pee ſchîs pagaſta waldes tiks atdota malakſolſchanâ **areſtantu weſchana** un **apwakteſchana** par 1913. g. gadu. Solîſchana ſahkſees no 800 r. ſalogs jaeeleek 100 rbl.
Brambergê, 20. nowembri 1912. g.
Pagaſta walde.

Jelgawas Latw. Skolu un Iſgliht Beedribas
Walde ſaſauz uſ **7. dezembri** ſch. g. pulkſten 9 wakarâ beedribas telpâs, **Lehjeju eelâ Nr. 4**
pilnu ſapulzi.
Deenas kahrtiba:
1. Statutu regiſtreſchanas jautajums,
2. Jautajums par beedru maksam,
3. Daſchadi preekſchlikumi.
Ja angſchminetajâ deenâ neſanahktu wajadſigais beedru ſkaits, tad 12. dezembri tanî paſchâ ſtundâ un weetâ notiks galiga pilna ſapulze, kuras lehmumeem buhs likumigs ſpehks, neraugotees uſ ſanahkuſcho beedru ſkaitu.
Walde.

Beedinajums: Repalaiſchatees uſ daudſſolotſcham reklamam no maſ paſihſtamam firmam, lai winas ari ſewi ſauzas par beedribam un faberibam. Mums kâ labakâ reklama ir **firmas Ilgaadejâ paſtahweſchana** un daudſtahrtigas klientu atſinibu wehſtules.

Ja Juhs eſat nodomajuſchi

eegahdat ſew **gramofonu,** tad nepeemirſteet, ka gramofoni Kreewijâ neteek iſgatawoti, bet teek pahrdoti tur no agenteem - uſpirzejeem, kuri ſawuhartaereti ſan-m iſ treſchaſâm rokam, zaur ko ari gramofonu maksa pawairojas **diwkahrteji.** Kas atteezas uſ teem tirgotajeem, kuri lehttizigai publikai **peedahwâ gramofonus uſ nomakſu,** tad ir ſinams, ka tee paſihſtamee labdari iſſuhta nekam nederigu prezi, kura pat eemakſajamas ſumas nawa wehrts. Pee tam Juhs wiſlabako gramofonu wareet eegahdat **par puſzenu,** to weenigi iſrakſtidami no muhſu fabrikas noliktawas, kura atronâs paſchâ **Wahzijas tirdſneezibas zentrâ,** kur gramofonu iſgatawoſchana ir ſaſneeguſi augſtako pakahpi. No mums iſrakſtidami Juhs wareet buht pilnigi pahrleezinati, ka ſanemſeet **jaunakâs un pilnigakâs konſtrukzijas gramofonu,** kurſch iſdod neſalihdſinami ſkaidri un gaiſchi zilweka balſi un muſiku (ſchnahkſchana nemaſ nawa ſadſirdama). Leelakais daudſums gramofonu teek iſſuhtits uſ Kreewiju **un winu iſſuhtiſchana uſ tureeni noteek weenigi no mums iſ Berlines** *), zaur ko mums ir eeſpehjams pahrdot par fabrikas zenam, kâ gramofonus **„Tonarm-Konzert"** — paſihſtamâs „Merkurij" markas, loti iſturigs un ſkaiſts, leelums 26×26, ar bronſa iſgreſnojumeem, mahkſligi iſahrdamâm taurem, ar konzerta membranu „Perfection", par welti teek peeliktas 10 plates un 1000 konzertadatinas bleka wahzelitê — makſâ 14 rbl. 90 kap Gramofonu **„Salon-Konzert"** labakâs „President" markas, leelums 30×30, ar ſkaiſteem iſgreſnojumeem „Rokoko" ſtilâ, ar konzerta membranu „Cardinal", membrana rore atleezama — nikeka, mechaniſms „Grand-Rekord", taure krahſaina — 45 ſant., par welti peeleek 10 plates un 1000 konzert adatinas bleka wahzelitê makſâ 17 rbl. 90 kap. Wiſlabakais gramofons — wiſeem paſihſtamâs markas „Imperial", leela tipa, korpus iſgreſnots ſkaiſteem iſgreſumeem; greſni puleerets, eewehrojami iſturigs un ſkaiſts, „Modern 1912. g." ſtilâ, leelums 33 33×17, membrana rore nikeka, ar uſ wiſâm puſem groſamu tauri „Tulpe" loti elegantas formas 52 ſant. leel. ar wiſlabako membranu paſaulê „Etſi iſchen", par welti peeleek 1½ plates un 2000 konzert adatinas bleka wahzelitê — makſâ 25 rb. Plates pee katra gramofona teek peeliktas maſiwas (newis papira) 10 zol. leelas jaunatee freewu uſnehmumi kâ: Вяльцевой, Паниной, Плевицкой, Большакова, Каміонскаго un z. Pee katra muhſu gramofona peeleekamais aparats „Patefons", kurſch ſoehlê ar muhſchigo akmeni — ſafiru — beſ adatas, ar atteezigo membranu, teek iſſuhtits par 3 rbl. 50 kap.

*) Peeſihme. Lai pahrleezinatos par ſuhtamâs prezes pareiſibu no ahrſemem — wajaga greeſt wehribu uſ paſta ſtempeli un ſuhtijuma wehrtibu, kura atſihmeta uſ **Kreewijas mnitas waldes ſihmes.**

Par ſuhtiſchanu un poſchlinu teek peeſkaititi tikai 2 rbl. 90 kap., uſ gramofonu „Imperial" 3 rbl. 75 kap. Uſ Aſijas-Kreewiju — par 1 rbl., uſ Neetrum-Siberiju par 2 rbl. dahrgaki. Iſſuhta uſ pehzmakſu. Ar paſtellejumeem rakſtit war pa kreewiſki) jagreeſchas pehz ſekoſchâs adreſes, kura war iſgreeſt un uſlihmet uſ kuwera:

Международный Экспортъ К. Финкельштейнъ,
Берлинъ, ул. Кантъ 120—58. **Германія.**
Exporthaus H. Finkelstein,
Berlin, Kantstrasse 120—58.

Skaiſtums ir wara!

Pret **waſaras raibumeem, puhtem, pinnem,** ſauſam un ſlapjam **ehdem** un wiſadeem **ahdas iſſitumeem** un **ſarkanumeem** ir pulks daſchadu lihdſeklu, bet wiſi ar loti maſeem panahkumeem. Tadehz peeprafeet iſplatito un no **ahrſtu preekſchu atſihto radikalo lihdſekli**
mahz. Kneippa ſeepes,
ar augſchejo bildi un weetneeka parakſtu. Kur to nav, tad ir wiltojums.
Dabonams apteekâs un apteeku pretſchu pahrdotawâs. Weetneeks **M. Riedzwiedz,**
Warſchawâ 75, Graniſchnaja 6.

Noſt ar ſelta pulkſteneem!

Lehtaki newar! Jaunas ſaſonas kungu pulkſteni „ankeri" iſ ihſta Amerikas ſelta, wakeji, glihti graweti.
„Prima-Roſkop" neiſſchkir pat ſpeciaiſti no ihſteem 56 prowes ſelta pulkſteneem. Beſ glihtuma **„Prima-Roſkop"** pulkſteni eewehrojami zaur Schenewas fabrikas wiſlabako ſchweizeeſchu konſtrukziju. Uſwelkami be- atſlehgas 40 ſtundas reiſ, noreguleti uſ minuti, ar rakſtiſtu **galwoſchanu uſ 6 gadi.** Maksa 8 rublu weetâ tikai **2** rbl. **75** kap., 2 gab. 5 rbl. 20 k. Tahdi pat ſlehgti 3 rbl. 75 kap., dahmu wakeji 3 rbl. 50 kap., ſlehgti ar trim kapſelem 5 rbl. 50 kap. — Pee katra pulkſtena gluſchi beſ maſas peeleek: 1) glihtu Amerikas ſelta brunu kehditi, 2) Amerikas ſelta waj 84. prowes ſeltiu ſudraba brelokukompaſu, 3) Dr. Kocha mundſchtuka-aparatu, 4) ſeemiſchku mazinu. Iſſuhta uſ pehzmakſu. Par 1—4 gabalu ſuhtiſchanu japeemaksâ 50 kap.

Adreſe: Складъ часовъ Т-ва «Милано»
гор. ВАРШАВА, Новолипки № 10—65.

Peeſihme: Pee dahmu pulkſtena peeleek 84. prow. ſudraba gredſenu ar emalji.

Wm. Gells, Rigâ, Suworowa eelâ Nr. 3,
pretim Suworowa weeſnizai.
Peedahwaju bagatu krahjumu par lehtam zenam

Selta kungu kabatas pulkſtenus			ſahkot no 50 rbl. un dahrgak,	dahmu ſelta pulkſtenus	no 17 rbl. un dahrg.
Sudraba	„ „	„ „ 6 75 kap.	„ „ „	ſudraba „ „	5.50 kap. „ „
Melnus	„ „	„ „ 2.75	„ „ „	melnus „ „	2.50 „ „ „
Jaunſelta	„ „	„ „ 4.50	„ „ „	jaunſelta „ „	3 50 „ „ „

Leela iſwehle ſelta laulajamo gredſenu.

Sudraba papiroſu etwijas, Selta kehdes, rokas ſprahdſes,
„ dahmu rokas ſominas, „ broſchas,
„ „ portmanejas, „ gredſeni un auſkari,
„ „ birſtes. „ kapſeles.

Kungu un dahmu jaunſelta kehdes, rokas ſprahdſes un kapſeles 10 gadu galwoſchana. Firma K. Z. un S. P.

Paſcha darbnica pulkſteni iſlabojſchanai un ſelta un ſudraba graweeru darbeem.

Karlis Kahns, Jelgawâ,
Leelajâ eelâ Nr. 9. Telefons 893.
Moderni mantelu un uswalku ſtoffi.
Oderes ſtoffi eeksch ſihda, wilnas un kokwilnas.
2

Печатать разрѣшается полиціею. Te klaht 1 peelikums. Drukatas Grahmatruhpn. Ekon. Sabeedr., agr. G. Landsberga drukatawâ.